

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epitome Instituti Societatis Jesu

Sesti, Curtius

Bruxellis, 1690

Sect. X. De Examine eorum, qui sua studia absolverunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68440)

SECTIO X.

*De examine eorum qui sua studia
absolverunt.*

1. **H**Oc examen, licet ad Professionem
instituat, quæ protrahi multo-
ties debet longè ultra studiorum finem; at-
tamen, ut Scholasticis faciliùs contingat,
instituendum est, antequam illi ad tertiam
Probationem mittantur, & sub finem an-
ni 4. Theologiæ. *h*

2. Certum in primis est, non esse exa-
minandos hoc, de quo loquimur, exami-
nandos eos, qui Philosophiæ, ac Theologiæ
studia non absolverunt. *2. Excipiendi*
omnes qui pro dignitate has facultates pro-
fessi sunt, aut profitentur; vel qui actum
generalem manè, & vesperi in Theologia
habuerint; si designatis in id Patribus satis-
fecerint, ut infra §. 10. explicabitur. *1 3. 1*
Doctores Theologiæ Societatem ingressi, si
de eorum eximia eruditione nulla dubita-
tio sit, pariter non sunt examinandi; secus
verò, si sint dubii. *m* Reliqui omnes, modò
ultrò jus ad Professionem quatuor Voto-
rum non abdicent, examinantur.

3. Porrò Examinatores, ut idoneam ferre
sen-
sentes.

*Hujus examinis
tempus.*

*h St. R. Prov.
19. §. 10. &
Or. c. 18. p. 1.
§. 3.*

*Qui Exami-
nandi.*

P. 5. c. 2. §. 2.

*1 Or. c. 18. p. 3.
§. 6.*

m C. 7. D. 96.

*Qui Examina-
tores.*

sententiam possint, ordinariè esse debent publici Professores harum facultatum; vel certè, qui omnium iudicio sunt in illis benè versati: numero quatuor deligi debent ad id munus à P. N. & quoad fieri potest, non sint eorum, qui examinantur, Præceptores. In locum horum, si eos deesse contingeret, erit Provincialis alios, pro tempore, subrogare. °

¶ P. 5. c. 2. §. 2. & C. 7. D. 33. §. 4. & Or. c. 18. p. 3. §. 2. ° C. 7. D. 33. §. 5.

Materia examinis.

4. Materia hujus examinis erit petenda, tum ex cursu Philosophico, tum ex Theologico; ita ut qui examinandus est, defendere debeat quatuor assertiones ex quatuor partibus Summæ Theologicæ: tres verò ex Philosophia, Logica scilicet, Physica, & Metaphysica; quarum unaquæque tria membra habeat; & quibus præcipuè difficultates, & materiæ cursuum comprehendantur. ¶ Theses autem hujusmodi assignandæ sunt à Superiore cum Præfecto; & præscribendi quatuor menses, ultra quos examen non differatur. Quod si intra præfinitum hoc tempus non fiat examen; conclusiones ab iisdem mutandæ erunt: & singuli, licet non necessariò, à singulis, tam in Philosophia, quàm in Theologia examinandi erunt; quando de utraque Theses habent. ¶

¶ P. 5. c. 2. §. 2. & C. 7. D. 33. §. 3. & C. 4. D. 14. & Or. c. 18. p. 3. §. 3. & In. 19. §. 3. & St. R. Prov. 19. §. 10. ¶ C. 8. D. 37. §. 4. & In. 19. §. 3.

Forma ejusdem.

5. Forma examinis est; ut fiat coram Pro-

Pro-

Provinciali, aut saltem Rectore Collegii, in quo fit, Examinatores soli interesse debent: qui planè intelligant sui muneris esse, seriam, & non perfunctoriam operam navare; ut verè fiat periculum, an doctrina tanta sit quanta in Constitutionibus requiritur: & duarum saltem horarum spatium in examine infumatur. r

6. Sed quod commendatissimum Examinatoribus Societas voluit, est sincerum iudicium, de eo doctrinæ gradu, quem tenent promovendi ad Professionem quatuor Votorum. Sæpius enim plura in hunc finem Statuta sunt. Meminisse igitur debent Examinatores oportere in Professis quatuor Votorum inesse doctrinam, diligentissimis probationibus exploratam, & planè selectam. s De cujus doctrinæ gradu ut certiori quadam mensura constaret, decretum est; eam esse, quæ necessaria est ad Philosophiam ac Theologiam cum satisfactione docendam, r & quidem in iis locis, in quibus est idoneorum auditorum, ac disputantium concursus. Hæc autem aptitudo non expendenda est relativè ad alios, ante ad Gradum Professionis quatuor Votorum promotos; sed absolutè, nec habita solùm ingenii, sed etiam doctrinæ præsentis ratione. x

7. Quo

r C. 7. D. 33.
§. 3. & Or. c.
18. p. 3. § 4.
& In. 19. § 1.
& St. R. Prov.
19. §. 10.

Gradus Doctrinae requisitus.

s Ex. c. 1. §. 8.
& 10. & P. 5.
c. 2. §. 2. & P.
10. §. 7. & Paul
III. p. 14. &
Jul. III. p. 67.
& Or. c. 18. p.
3. §. 1.

r C. 7. D. 33. §.
3.

u C. 8. D. 37. §.
2.

x C. 12. D. 22.
§. 1.

*Juramentum
praestandum ab
Examinatori-
bus.*

7. Quo autem Examinatorum, in hoc ferendo judicio, vigilantia excitaretur magis; & eorum integritas melius Societati approbaretur, statutum est; neminem ad Examinatoris hujusmodi munus admittendum, quin prius attentè legerit Decreta proximè exposita Congr. septimæ, octavæ, & duodecimæ, & juramentum coram Superiore genuflexus emisit; in quo fidelitatem suam in ferenda sententia, & in ea non vulganda promittat: cujus juramenti formulam habes in C. 12. D. 22. §. 2. ubi etiam formula traditur judicii ferendi. y C. 12. D. 22. §. 2. & St. R. Prov. 19. §. 11. Debent etiam Examinatores, cum quis designatam doctrinæ mensuram non assequitur, sed mediocritatem attingit, suo id suffragio distinctè declarare. z C. 8. D. 37. §. 1.

*Suffragia Exa-
minatorum qui-
bus tradenda.*

8. Id autem suffragium de doctrina tantum, literis separatis, singuli Examinatores, re Domino commendata, non autem in consultatione prolatâ sententiâ suâ Provinciali dent. Præterea idem judicium ad Præpositum Generalem mittent, addentes si quid significandum occurrat; quod Provinciali aperiendum non censuerint. Ad eundem Generalem suum etiam judicium Provincialis, aut qui ejus loco examini præfuit, mittet. Sed ad Provincialem literæ soli inscribantur: qui quidem in

in librum ad id designatum suffragio-
rum numerum, die & anno annotatis;
tacitis Examinatorum nominibus, referet;
ea secreti cautione, ut ne Socius quidem
in secreti cognitionem veniat: eandemq;
ob causam Examinatorum etiam literas
mox comburet. ^a

9. Si quis verò non tulerit quatuor Exa-
minatorum suffragia clara, & minimè
dubia (nam dubium pro nullo habendum
^b) is non censeatur habere doctrinam ne-
cessariam ad Professionem quatuor Voto-
rum. ^c Et huic quidem poterit P. Genera-
lis secundum examen concedere; rarò tam-
en, & cum dubium aliquod de aptitudine
intercessit: gravibusque de causis; aut vix
unquam, nisi is, cui hoc concederetur,
retulerit in primo examine duo pro se suf-
fragia: ac si fortè distinctos à prioribus
Examinatores esse necesse fuerit; sint etiam
illi omni exceptione majores, & jurati, ab
ipso Preposito Generali designati. Tertium
verò examen nunquam est concedendum. ^d

10. Quod dictum est de Examinatori-
bus, comprehendit etiam Judices designa-
tos ad ferendum iudicium de iis; qui loco
examenis habent actus magnos Theologiæ.
De his tamen, qui indistincti à prioribus
esse solent, est præterea decretum; ut si
ex

^a C. 7. D. 97.
St. R. Prov.
19. §. 11. &
Or. c. 8. p. 3.
§. 5. & In.
19. §. 2.

*Qua certitu-
do & numerus
suffragiorum
requiratur.*

^b C. 7. D. 33.
§. 4.
^c C. 8. D. 37.
§. 3.

^d C. 7. D. 32.
& C. 12. D.
22. §. 3.

*Idem servan-
dum à Judici-
bus Actus ma-
gni.*

ex audita disputatione nequeant formare
judicium certum de sufficientia doctrinæ,
sive ob nimias interlocutiones Professo-
rum, sive ob argumentantium defectum
(quæ incommoda diligenter prævertenda
essent) tum Provincialis substituatur unum,
aut alterum, ex iis, qui fortè disputationi-
bus interfuerint (si nactus idoneos fuerit)
ut Jurati, Judicium loco, suffragium fe-
rant: si verò vel hi desint, vel nec ipsi satis
certam sententiam proferant, quampti-

e C. 10. D. 13. mùm examen adhibeatur. *e* Ad quod etiã
omnino revocandus, qui habiturus Actum
magnum ab argumentaturis conclusionem
impugnandam inquisiverit: neque enim
f C. 11. D. 24. huic Disputationis, quantumvis eximix,
S. 6. judicium favere debet. *f*

*Mitiùs agen-
dum cum Do-
ctoribus Theo-
logia.*

11. Temperata verò aliquantulùm est
eximix conditio doctrinæ in Theologicis
disciplinis, in gratiam eorum, qui in ce-
lebri aliqua Universitate donati fuerint
gradu Doctoris in Theologia; hi enim, si
mediocritatem doctrinæ excedere, prævio
communi examine, deprehensi fuerint;
promoveri poterunt ad Professionem qua-
tuor Votorum; secus verò, si mediocri-
tatem non excedant. *g*

*2 C. 11. D. 14.
& C. 7. D. 96.
& St. R. Prov.
19. §. 14.*

*Et cum insig-
nibus in studiis
Humanitatis,
Linguarum,*

12. Sufficit & in Theologicis medioeri-
tas, quæ satis sit infidelium, & hæretico-
rum

rum conversioni, in viris literatura humaniore insignibus; & qui plures annos in iisdem docendis cum laude strenuè laboraverint. Idque extenditur etiam ad Nostros, qui apud Indos utiliter laborantes, eorum linguis cum fructu addiscendis operam dederunt. De peritia autem sufficienti linguarum Indicarum Examinatores jurati suffragium ferant. *h* Quæ tamen ita permissa sunt iudicio P. Generalis; ut non communiter, ac faciliè cum omnibus dispensetur. *i* Eodem privilegio gaudent, qui iudicio Provincialis & Consultorum excellunt in lingua Græca, cum sufficienti notitia Hebraicæ. *l*

h C. 8. D. 40.

i C. 6. D. 151.

l C. 9. D. 32.

13. Similiter indulgetur mediocritas Scientiæ Theologicæ iis; qui habent alia egregia Dei dona, qualia sunt ad gubernandum, vel ad concionandum illustria talenta; quorum nec vulgaria, nec levia experimenta sunt. Horum autem donorum iudicium ultimum penes Præpositum Generalem esto. *m*

Et maximè aptis ad gubernandum, aut concionandum.

m P. 5. c. 2. B. & C. 7. D. 33. §. 3. & C. 13. D. 19.

14. At qui in Jure Canonico doctrinam sufficientem habent; & viri alioqui sunt adeò insignes, ut iudicio Generalis, quod studio Theologico deest, inde compensari videretur; ad Professionem quatuor Votorum admitti possunt; & examinandi in Theologicis non sunt. *n*

Et in Jure Canonico versatis.

n P. 5. c. 2. B. & C. 7. D. 96. & St. R. PROV. §. 14.

*Excellentia Talenti
supplentis
Doctrinam ju-
ramento constet.*

15. Demùm hic duo advertenda, quæ ad compescendum nimium usum proximè adductarum concessionum Statuta sunt. I. Exigendum esse juramentum ab iis qui judicaturi sunt de excellentia Talenti; quod supplere potest defectum doctrinæ, ad Professionem requisitæ; ut par omnium hac in parte conditio sit, non obstante contrario Decreto tertio Congreg. 11. Ejus autem Juramenti formula de Talento gubernandi, & concionandi traditur Dec. 19. Congr. 13. 2. Non omnes, quibus testimonium prædictum adstipulatur, esse promovendos; sed servandas Constitutiones, & Decreta; quæ totam rem volunt pendere à P. N. neque hujusmodi promotiones communiter, & facilè ab ipso concedendas. °

° C. 12. D. 24.
& C. 13. D. 19.

